

Zbigniew Goliński

"Sprawa Jeana Baptiste Dubois :
epizod z dziejów polskiej myśli
Oświeceniowej", Barbara Kryda,
"Pamiętnik Literacki" R.LXI (1970) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 149

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KOSTKIEWICZOWA Teresa: Poematy Książnica wobec tradycji gatunkowej. "Pamiętnik Literacki". R. LXI: 1970 z. 2 s. 207-229.

Studium analizuje dwa poematy Książnica: "Balon z Galą-Wielką" i "Rozmaryn". Przedstawia sprawę ich przynależności gatunkowej w świetle wypowiedzi samego autora i świadomości literackiej zadokumentowanej w poetyce polskiego Oświecenia. Poddaje analizie budowę tych utworów, ze zwróceniem uwagi na trzy podstawowe czynniki strukturalne: konstrukcję podmiotu wypowiadającego, zasady kompozycyjne oraz organizację stylistyczno-językową. Analiza dowodzi, że jakkolwiek - zgodnie ze świadomością literacką epoki - kontekstem "Balonu" miała być epika, "Rozmarynu" zaś - liryka, oba poematy we wszystkich swych warstwach ujawniają tendencję do synkretyczności rodzajowej. Dalszą tezą jest przyjmowanie przez Książnicę możliwości współistnienia różnorodnych poglądów estetycznych, kształtujących się w ramach podstawowych prądów literackich epoki.

BP/39

T.K.

/II/ KRYDA Barbara: Sprawa Jeana Baptiste Dubois. Epizod z dziejów polskiej myśli Oświeceniowej. "Pamiętnik Literacki" R. LXI: 1970 z. 2 s. 284-307.

Artykuł przedstawia polski epizod biografii Jeana Baptiste Dubois, nauczyciela i bibliotekarza Korpusu Kadetów w latach 1775-1779, uprawiającego przyrodoznawstwo, publicystykę, krytykę literacką, autora głośnej w tamtym czasie książki "Essai sur l'histoire litteraire de Pologne" /Berlin 1778/, której wydanie sprawiło, że musiał opuścić Polskę. Artykuł dokonuje analizy "Eseju" pod kątem formułowanych na jego temat zarzutów i uchyla dawniejszą tezę o jego paszkwilanckim charakterze. Referuje istotne problemy polskiego życia społecznego i kulturalnego przedstawione w "Eseju" - i w konkluzji rehabilituje autora.

BP/39

Z.G.